

## **ОСОБЛИВОСТІ РЕКОНСТРУКЦІ ІСНУЮЧИХ ПАЛАЦІВ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ**

Вінницький національний технічний університет

*Анотація* Досліджені особливості реконструкції існуючих палаців дитячої творчості.

*Ключові слова:* Палац дитячої творчості, реконструкції, сучасні вимоги.

*Abstract* Peculiarities of reconstruction of existing palaces of children's creativity are investigated.

*Keywords:* Palace of Children's Creativity, reconstruction, modern requirements.

### **Вступ**

Палаці дитячої творчості (ПДТ) представляють один з найбільш масових типів в системі дитячих позашкільних установ додаткової освіти, що набув поширення в останнє десятиліття під впливом змін, що відбулися в соціально-економічному і політичному житті країни. Він сформувався на матеріальній базі мережі будинків піонерів і школярів. Головною відмінністю ПДТ від їх генетичного попередника є відсутність основної для будинків піонерів функції, орієнтованої на роботу з піонерською дружиною школи по ідейно-політичному вихованню дітей і, навпаки, максимальний розвиток раніше додаткових функцій по навчанню і клубної діяльності. Існуючі ПДТ (як і їх історичний прототип) є багатопрофільними установами, включеними в загальну систему установ додаткової освіти.

Матеріальний фонд будівель, успадкований від будинків піонерів, значною мірою зношений і потребує оновлення та реконструкції. Близько половини ПДТ розміщується в пристосованих, частково орендованих будівлях і приміщеннях. Третина установ не має земельних ділянок, розміри інших занижені (середня питома забезпеченість територією становить менше половини нормованої) [1].

Отже, дослідження матеріального фонду існуючих ПДТ, їх призначення і функціональне місце в системі позашкільних установ додаткової освіти та соціального виховання, а також перейняття досвіду з проектування подібних закладів закордоном, що дозволить сформувати ефективні архітектурно-планувальні рішення реконструкції існуючих палаців дитячої творчості, є актуальним.

### **Результати дослідження**

Призначення ПДТ – забезпечення умов для подальшого культурного розвитку дітей, в тому числі: включення в сферу культури, пошуку і орієнтації в її областях, знайомства з різними видами культурної діяльності, соціальної адаптації, вдосконалення навичок групового і міжособистісного спілкування, первинного освоєння правил і норм в окремих видах культурної діяльності. Завдяки широкому набору занять в різних галузях мистецтва, науки і техніки, ПДТ створюють умови для пошукової поведінки. У них діти отримують можливість шляхом зміни занять визначитися в своїх схильностях і інтересах і зробити вибір, а також отримати початкові знання і навички в обраному виді діяльності [2].

Центри дитячої творчості є відкритими установами пошукового характеру. У них приймаються без обмеження діти з будь-яким, в тому числі, нульовим, культурним потенціалом.

Для розгляду міжнародного практичного досвіду проектування дозвіллевих установ були обрані такі об'єкти як: Культурний центр в Віана-ду-Каштелу, Португалія (Eduardo Souto de Moura), Культурний центр міста Мюлуз, Франція (бюро Paul Le Quernec Architects), Парк Фундідора, Монтеррей, Мексика (Anagrama), Культурний центр. Тайчжун, Тайвань, Дитячий культурний центр в Копенгагені, Данія (Ama'r Children's Culture House, архітектор Дортен Мандруп), Палац школярів в Астані, Казахстан. Ці проекти є яскравими представниками об'єктів культурно-дозвіллевого призначення. Для сучасних будівель палаців дитячої творчості характерною особливістю є багатофункціональність, яка виходить за межі будівлі і поширюється на прилеглий ділянці шляхом створення благоустрою та забезпечення місць для ігор, спілкування не тільки між дітьми, але і між їх

батьками. Як правило, такі центри не прив'язані до освітніх установ і є повністю відокремленими. З точки зору архітектурного образу простежується тенденція до створення середовища співмасштабним дитині з використанням яскравих складних архітектурних форм.

В нашій країні значних успіхів у будівництві позашкільних навчальних закладів було досягнуто за радянських часів. В ті часи мережа закладів організації дитячо-юнацького дозвілля була достатньо розвинута. Такі заклади представляли Будинки піонерів, клуби, Будинки дитячої і учнівської творчості. На сьогодні подібні будівлі майже не будуються, а їх реконструкція відбувається «по-старому»: без врахування зростання соціальних вимог, вдосконалення навчально-виховного процесу та динаміки розвитку науково-технічних розробок.

Основними контингентами ПДТ є діти шкільного віку 7-18 років. Поряд з цим, програми ПДТ можуть передбачати також роботу з дітьми старшого дошкільного віку 4-6 років, що проживають в зоні доступності ПДТ, характерною для цих вікових груп – в радіусі 500-750 м.

ПДТ повинні відповідати ДБН Б.2.2-12:2018, ДБН В.2.2-3:2018, ДБН В.2.2-9-209, ДБН В.2.2-4-97, ДСанПіН 5.5.6.009-98 та ДСанПіН 5.5.2.008-01, Санітарному регламенту для дошкільних навчальних закладів від 23.03.2016 №234 та іншим вимогам діючого законодавства.

Визначення загальної потреби в палацах дитячої творчості рекомендується приймати з розрахунку охоплення цими установами 15% дітей шкільного (7-18 років) і 5% дітей старшого дошкільного віку (4-6 років), які проживають в зоні обслуговування ПДТ.

Зона обслуговування центрів дитячої творчості визначається в межах муніципальних районів в радіусі до 15 хвилин транспортно-пішохідної доступності (1,5 км) для середньої і старшої вікових груп школярів і 750-1000 м для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку [3]

Територіальна організація мережі повинна враховувати межі рухливості різних вікових груп, що обслуговуються ПДТ, а також ступінь поширеності та масовості різних видів реалізованих в них занять. Граничний розмір зони обслуговування головних будівель окружних ПДТ визначається (відповідно до рухливості середньої та старшої вікових груп) в межах 15-хвилинної транспортно-пішохідної доступності установи

На ділянці ПДТ слід проводити функціональне зонування. До складу зон рекомендується включати (крім зон забудови та озеленення) наступні: масових святкових заходів; ігор і розваг; науково-технічних занять; біологічних занять; фізкультурно-спортивних занять; тихого відпочинку; господарська. Для земельних ділянок ПДТ малої місткості (на 150 і 300 місць) доцільно об'єднання зон "масових заходів" і "ігор і розваг", що дозволить більш гнучко використовувати невелику територію.

## Висновки

Попередньо проведені дослідження Палаців дитячої творчості, що потребують ремонту, доводять що дані заклади потребують не тільки термомодернізації, а й реконструкції і дизайну інтер'єру. При цьому необхідно обов'язково враховувати сучасний рівень соціальних потреб, розвиток науково-технічного прогресу, особливості вікових груп дітей, в тому числі інклюзивність, й вимоги сучасного освітнього процесу.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кисіль С. С. Пропозиції щодо удосконалення формування архітектурного середовища / С. С. Кисіль, В. Л. Стащенко / «Сучасні проблеми архітектури та містобудування». – Випуск 51, 2018 – С. 135-140.
2. ДБН В.2.2-3:2018. Будинки і споруди. Заклади освіти. – К.: Укрархбудінформ, 2018. – 46 с.
3. Аванесян Д. О. Функціонально-емоційні аспекти формування центрів дитячої творчості (ЦДТ) / Д. О. Аванесян, Г. А. Негай // «Сучасні проблеми архітектури та містобудування». – Випуск 29, 2012 – С. 6-14.

**Форостьяний Владислав Михайлович** — студент групи БМ-19м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vladforostianiy@gmail.com

**Бауман Катерина Володимирівна** — к.т.н., старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет. e-mail: bauman@vntu.edu.ua

**Frostyany Vladislav M.** — student of gr. Bm-19m, Faculty of Construction, Heat Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vladforostianiy@gmail.com

**Bauman Katerina V.** — Ph.D., senior lecturer of the Department of Construction, Urban Management and Architecture, Vinnitsa National Technical University. e-mail: bauman@vntu.edu.ua